

RAAMATUPIDAMINE

MOODULITE KIRJELDUSED

Moodul nr. 1

Sissejuhatus raamatupidamise õpingutesse.

1.Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised kooli sisekorraeskirjadest, teoreetilised ja praktilised teadmised töökaitsest, majandusteooria alustest, informaatikast toetudes praktilistele harjutustele ja iseseisvale tööle.

2.Õppe sisu

2.1. Sissejuhatus erialasse. Tutvumine kooli kodukorraga, käitumine ja tegutsemine võimalikus ohuolukorras (tulekahju jm.), tutvumine õppeprogrammiga, ergonoomika alustega ja lõpueksami nõuetega.

2.2 Ergonoomika e. töökaitse- elektri- ja tuleohutus, tööohutus töötamisel arvutitega. Tutvumine töötervishoiu ja tööohutuse seadusega.

2.3. Ettevõtluse olemus. Tutvutakse erinevate majanduskontseptsioonidega ja nende loojatega.

2.4. kutse-eetika, suhtlemiskultuur, käitumine, Töölepingu Seadus. Tööõigus.

2.5. Töövahendid – töö arvutil. Tekstitöötlus programmid MS World, MS Excel, MS ACCESS, MS PowerPoint. Õpilane omandab enimkasutatavaid funktsioone, kujundamist, viimistlemist, põhilisi aritmeetilisi tehteid. Omandab oskused andmebaasi loomiseks, aruannete ekraanivormide ja menüüde koostamiseks.

2.6. Praktiline töö – praktiliste oskuste demonstreerimine töövahendite kasutamisega.

3. Õpitulemused

Õpilane teab ja tunneb:
majandusteooria aluseid;
kutse-eetika põhinõudeid;
suhtlemiskultuuri.

oskab:
käituda ohuolukorras;
kasutada töövahendeid.
kasutada tööõiguslaseid õigusakte igapäevases töös.

4. Hindamine

Hinnatakse teoreetilisi teadmisi;
praktilisi oskusi töövahendite kasutamisel.

Moodul nr. 2

1. Raamatupidamise alused

1.Eesmärk : õpetusega taotletakse, et õppur omandab teadmised arvestustegevusest tervikuna-materjalide ja tehingute põhimudelitest, Eesti Raamatupidamise Seadusest, Raamatupidamise Toimkonna Juhenditest, rahvusvahelistest arvestusstandarditest.

2. Õppe sisu

2.1. Arvestussüsteem. Raamatupidamise korraldamine. Arvestuse liigid.

2.2. Arvestuse põhitunnused ja printsiibid. Bilansi ja kasumiaruande skeemide iseloomustus. Praktiline näide –äriühingu algdokumendid, registrid, bilanss.

2.3. Raamatupidamise kontod, kontoplaan, raamatupidamise lausendid. dokumenteerimine. Varade arvestuse üldpõhimõisted.

2.4. Äriühingu tulud ja kulud. Omakapital. Majandusaasta aruanne. Eesti Vabariigi Raamatupidamise Seadus.

2.5. Raamatupidamise siseeeskirjad. Ülevaade Raamatupidamise Toimkonna Juhenditest ja Rahvusvahelistest Raamatupidamisarvestuse standarditest.

3.Õpitulemused.

Õpilane teab ja tunneb:
arvestussüsteemi, arvestuse liike, põhitunnuseid ja printsiipe
Eesti Vabariigi raamatupidamise Seadust
varade arvestuse üldpõhimõisteid

oskab
majandustehingute dokumenteerimist, tulude-kulude arvestust;
iseloomustada bilansi olemust ja sisu; täita aruandevorme.

4. Hinnatakse

teoreetilisi teadmisi ja
nende rakendamist praktikas.

Moodul nr. 3

Finantsarvestus, juhtimisarvestus

1. Eesmärk: Õpega soovitakse anda teadmised finantselementide arvestusest ja nende rakendamisevõimalustest. Finantselementide hindamisest, erinevatest arvestusmeetoditest, raamatupidamisaruannete koostamisest. Maksuseaduse rakendusaktidest. Juhile esitatavatest aruannetest ja neile kehtivatest nõuetest.

Eesti keele suhtlus- ja erialakeele kasutusest.

2.Õppe sisu

2.1. Finantsarvestuse seadusandlikud regulatsioonid;

2.2. Arvestusmeetodid ja hinnangud finantsarvestuses ;

2.3. Maksud, maksuarvestus ja aruandlus, maksuseaduse rakendusaktid; (sisu lühikirjeldus lisa 3/1 maksuseadus).

2.4. Raamatupidamise kannete- ja aruannete koostamine;

2.5. Juhtimisarvestuse olemus ja eesmärgid;

2.6. Kulude liigid ja käitumine; Olulised ja ebaolulised kulud; Eelarvestamise põhimõtted; Raha aja väärtus ja investeringute eelarvestamine.

2.7. Juhile esitatavad aruanded ja neile kehtivad nõuded.

2.8. Eesti keele grammatika, erialane- ja suhtluskeel.(sisu lühikirjeldus lisa 3/2).

3.Õpitulemused

Õpilane teab ja tunneb:

Eestis kehtivaid raamatupidamise arvestust korraldavaid õigusakte;

maksuaruandlust;

eelarvestamise põhimõtteid

oskab:

praktilises töös kasutada maksuseaduse rakendusakte

koostada rahavoogude prognoosi.

teostada kulu-maht-kasum analüüsi

4. Hindamine

Hinnatakse: teoreetilisi teadmisi finants- ja juhtimisarvestuses, nende kasutamist praktikas; eest keele erialase-ja suhtluskeele valdamist.

Moodul nr. 4

Raamatupidamisarvestus I

1. Eesmärk: Anda teadmised majandusarvestuse olemusest ja selle liikidest, finantsraamatupidamisest, selle kohast ja tähtsusest majandusarvestuse süsteemis. Õpetada raamatupidamiskannete teostamist kahekordse kirjendamise süsteemis. Vene keele erialase ja suhtluskeele oskuse saavutamine.

2.Õppe sisu:

2.1. Sissejuhatus majandusarvestusse, liigid ja ajalugu;

2.2. Bilansi struktuur ja kirjete sisu, kontode liigid, kontoplaan;

2.3. Kahekordne kirjendamine, raamatupidamise laused, registrid;

2.4. Algdokumentide liigid ja neile esitatavad nõuded;

2.5. Analüütiline ja sünteetiline arvestus;

2.6. Maksude arvestamine raamatupidamises, printsiibid;

2.7. Paranduste tegemine raamatupidamise aruandluses.

3.Õpitulemused

Õppur teab ja tunneb:

kontode liike, kontoplaani, kahekordse kirjendamise põhimõtteid; registri koostamise ja pidamise reegleid;

oskab:

täita algdokumente, koostada raamatupidamise lauseid, maksude arvestust raamatupidamises.

4. Hinnatakse

teoreetilisi ja praktilisi teadmisi ja nende kasutamist praktilises töös

Moodul nr. 5

Raamatupidamisarvestus II

1.Eesmärk: Õpetada praktilist raamatupidamist, süvendada õpitut läbi praktilise tegevuse – raamatupidamisregistrite täitmist, aruandlust, majandusaasta aruande koostamist.

2. Õppe sisu

- 1.1. Raha ja lühiinvesteeringud. Aktsiad ja väärtpaberid. Arveldused, nõuded ja müügi reskontra. Varud, varude hindamine. Ostureskontra.
- 1.2. Materiaalne- ja immateriaalne põhivara. nende hindamine õiglasest väärtuses. Pikaajalised finantsinvesteeringud. Kinnisvara investeeringud
- 1.3. Palgaarvestus ja sellega seotud seadused. Kulude ja tulude arvestus.
- 1.4. Tulude kajastamine nende õiglasest väärtuses. Lühiajalised kohustused. Pikaajalised kohustused.
- 1.5. Omakapitali arvestus äriühingutes. Kasumiaruanne ja selle liigendus.
- 1.6. Majandusaastaaruande koosseis. talle esitatavad nõuded, koostamise meetoodika.

3. Õpitulemused

Õpilane teab ja tunneb:

Eestis kehtivaid raamatupidamist reguleerivaid seadusi ja normatiivakte; raamatupidamisregistrite täitmist;

oskab:

teostada raamatupidamisarvestust ja aruandlust;
anda juhtkonnale aruannete põhjal informatsiooni vajalike juhtimisotsuste langetamiseks; majandustehingute tõlgendamist lausendiks, on bilansivõimeline;
koostada ja vormistada majandusaasta aruande.

4. Hindamine

Hinnatakse

teoreetilisi ja praktilisi teadmisi
õigete otsuste langetamist firma
seisukorra hindamisel, aruannete koostamisel ja vormistamisel.

Moodul nr. 6

Finantsturud, Maksuõigus, Siseaudit

1.Eesmärk: Õpetada ja anda ülevaade finantsturgude jaotusest ja turu osalistest. Noteerimise nõuetest, börsiindeksite arvestamisest. raha ja aja väärtuse mõistest, portfelliteooria alusest. Õpetada maksude arvestust kehtiva maksuõiguse alusel, siseauditi korraldamist.

Õppe sisu

- 1.1. Finantsturgude jaotus, osalised. Kauplemisreeglid. Võlakirjade turuhind.
- 1.2. Väärtpaberite tehniline ja fundamentaalanalüüs. Börsiindeksite arvutamine. Portfelliteooria.
- 1.3. **Maksuõiguse mõiste.** Eesti maksusüsteem ja tema koosseis. Riiklikud ja kohalikud maksud. Sotsiaalmaks, pensionikindlustus. tulumaks- nendelt kohustuste arvestamise meetodika. FIE-de maksustamise eripära.
- 1.4. **Tarbimismaksud.**- Müügitaks, käibemaks, lisanduva väärtuse maks. Tootemaksude süsteem – tolli- ja aktsiisiload. kohustuste arvestamine. Maksude deklareerimise kord.
- 2.5. Siseauditi mõiste. Ettevõtte kontrollorganid. Siseauditi planeerimine. Siseauditi liigid. Dokumenteerimine ja lõpparuanne. Pettused.

3. Õpitulemused

Õpilane teab ja tunneb:

finantsturgude jaotust, kauplemisreegleid
maksuõigust, maksukohustuste arvestamise meetodikat,
siseauditi olemust

oskab
börsiindeksite arvutamist, tarbimis- ja tootemaksud,
riiklike ja kohalike maksude arvestamise meetodikat,
siseauditi dokumenteerimist

4. Hindamine

Hinnatakse teoreetilisi teadmisi ja nende rakendamisoskust praktikas.

Moodul nr. 7

Rahvusvaheline raamatupidamine. Inglise keel

1. Eesmärk: anda ülevaade rahvusvahelise raamatupidamise ja finantsaruandluse korraldamisest ning arvestusstandarditest. Õpetada koostama konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruandeid. Õpetada õpilasele inglise keele suhtlus- ja erialakeelt.

2. Õppe sisu

2.1. Sissejuhatus rahvusvahelise raamatupidamise olemusse, arengusse, praeguseks väljakujunenud arvestussüsteemidesse. Finantsaruannete esitamine.

2.2. Finantsaruannete esitamine. Arvestuspõhimõtted. raamatupidamislike hinnangute muutused ja vead.

2.3. Segmendiaruandlus. Sihtfinantseerimise arvestamine. Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded. Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad.

2.4. Kinnisvarainvesteeringud.

3. Õpitulemused

Õpilane teab ja tunneb:
rahvusvahelise arvestuse standardeid
Raamatupidamise Toimkonna Juhendeid

oskab:
kasutada ülaltoodud standardeid ja juhendeid raamatupidamise korraldamisel ja aruandluse teostamisel
valdab konsolideeritud ja ka konsolideerimata finantsaruandluse koostamist.

4. Hinnatakse

teoreetilisi teadmisi ja nende kasutamist praktikas

Moodul nr. 8

Erialapraktika I Raamatupidamisarvestus arvutil

1. Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õppija on võimeline peale erialapraktika läbimist sooritama raamatupidamise arvestust ja aruandlust automatiseeritud kujul enda valitud raamatupidamisprogrammi abil, sooritus peab olema tähtaegne ja kvaliteetne.

2. Õppe sisu

2.1. Raamatupidamise korraldus arvutil. Raamatupidamise arvutisüsteem. Raamatupidamisülesande koostamine.

2.2. Finantsraamatupidamine arvutil. Palgaarvestus arvutil. Põhi- ja väikevahendite arvestus arvutiga.

2.3. Käibevarade arvestus arvutil. Laoinventuuri läbiviimine arvutiga. Maksekorralduste koostamine. Pangaoperatsioonide läbiviimine arvutiga.

2.4. Raamatupidamise arvutiprogrammide põhiantmed. Operatsioonid andmebaasidega.

3. Õpitulemused

õpilane teab ja tunneb:

Eestis enim kasutatavaid raamatupidamisprogramme, enda valitud raamatupidamisprogrammi;

oskab:

töödelda raamatupidamise arvestuse andmeid arvutil
teostada raamatupidamise arvestust ning aruandlust
automatiseeritud kujul

4. Hinnatakse

raamatupidamise arvutisüsteemi tundmist
operatsioonide teostamist andmebaasidega

Moodul nr. 9

Erialapraktika II Aastaruande koostamine, analüüs

1. Eesmärk: Õpetusega soovitakse anda ülevaade aastaruandluse olemusest ja analüüsi meetoditest.

2. Õppe sisu

2.1 .Aastaruande koostamine, analüüsi võtted ja meetodid;

2.2. Käibe-, põhivara, kohustuste ja omakapitali, kasumi, rahavoogude ning rentaabluse analüüs,

2.3. Analüüsi teostamine rahandussuhtarvude abil.

3. Õpitulemused

õpilane teab ja tunneb:

aastaruande koostamise metoodikat

aastaruande koosseisu

aastaruande võtteid ja meetodeid

oskab:

teostada käibe-, põhivara, kohustuste omakapitali, rahavoogude ja ettevõtte rentaabluse analüüsi.

4. Hinnatakse

praktilisi oskusi aastaruande koostamise
ja analüüsi teostamisel

Moodul nr. 10

Erialapraktika III Finantsanalüüs

1. Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane suudaks kokku võtta kogu õpitud teoreetilise materjali ja praktilised oskused ning koostada nii väike kui suurfirma kohta finantsanalüüsi, teha finantsanalüütiliste järelduste alusel otsustusi.

2. Õppe sisu

2.1. Finantsarvestuse infobaas, aastaaruandlus ja selle aruanded, nende sisu ja analüütiline olemus. Raamatupidamise bilanss ja kasumiaruanne.

2.2. Kiirhinnang väikefirma finantsolukorrale, selle koostamise infobaas. Trendianalüüsi võimalused ja sisu. Finantsuhtarvu analüüs ja selle liigid. Riskitegurid ettevõttes, nende kaardistamine.

2.3. Pankrotihindamise mudel. Firma tegevuse koondhinnang- riskantsemad finantsnäitajad, nende mõju pikemas perspektiivis.

2.4. Finantskavandamine ja selle tähtsus;

2.5. Olulisemad finantsplaanid ja nende koostamine;

2.6. Kordamine ja praktiliste ülesannete lahendamine. Kontroll – kompleksülesande lahendamine.

3. Õpitulemused

õpilane teab ja tunneb:

bilansi ja kasumiaruande koostamise põhimõtteid ja sisu, mille põhjal anda hinnang ettevõtte finantsseisundile;

oskab:

teostada finantsseisundi analüüsi rahandussuhtarvude abil.

4. Hinnatakse

Finants-analüütilise andmebaasi tundmist, finantsaruandluse lugemise ja kasutamise oskust.

Finantsanalüütiliste järelduste alusel tehtud ettepanekute õigsust.

Kursuse lõpueksami kirjeldus, lõputöö

1. Eesmärgid:

- 1.1. kontrollida õppekavaga määratletud õpitulemuste saavutusi eksamiainetes;
- 1.2. kontrollida õpilase valmisolekut iseseisvaks tööks;
- 1.3. võimaldada õpilasel saada objektiivne hinnang oma õpitulemustest;
- 1.4. anda omanikule ülevaade õppetöö kvaliteedi tasemest.

2. Kursuse lõpetamiseks peab õpilane täitma kõik õppekavaga kehtestatud nõuded ja sooritama lõpueksami raamatupidamise erialal.

3. Eksamikomisjoni moodustab omanik.(vähemalt kolm liiget). Komisjoni koosseisu võivad kuuluda Haridus-ja Teadusministeeriumi spetsialistid, Põhja-Tallinna Valitsuse Haridusosakonna spetsialistid ja oma kooli õppejõud.

4. Eksami läbiviimiseks määrab omanik nõuetekohase auditooriumi.

5.Eksam on suuline, piletis on kolm küsimust, mis hõlmavad põhiainet ja neid toetavate kutsealaste ainete teemasid.

6.Hindamine toimub 5-pallisüsteemis, kus 1 ja 2 on mitterahuldavad, 3-rahuldav, 4- hea ja 5- väga hea.

7. Lõputöö

Lõputööks on kontroll-kompleksülesande lahendamine. Komisjon esitab 3 küsimust esitatud töö sisu kohta. Selleks on eraldatud 10 minutiline aeg iga õpilase kohta.

8. Hindamine

Iga komisjoni liige hindab nii eksami kui kontroll-kompleksülesande oma eksamiprotokollil. Peale eksami ja lõputöö kontrolli kooskõlastab komisjon peale arutelu liikmete poolt pandud hinded keskmise hinnangu andmiseks.